

Beslutsunderlag, analys av nuläge och omvärld

1. Nulägesanalys

Alla som bor och verkar i kommunen vill att Hylte kommun ska vara en attraktiv kommun. För att möjliggöra förbättringar behöver politiken och tjänstemännen arbeta både på kort och lång sikt. På kort sikt arbetar vi i det dagliga för att göra rätt saker. På längre sikt behövs en gemensam syn på hur Hylte kommun ska göra förflyttningar för att möta framtiden. Översiktsplanen är ett exempel på inriktning för kommunen. Tillväxt- och utvecklingsstrategin är ett kommande dokument för kommunens gemensamma framtidsambitioner samtidigt som medborgardialogen ska vara ett viktigt underlag för Hylte kommuns kommande arbete och satsningar.

Inför REP-arbetet 2024-2027 kommer analys av nuläge och omvärld att utgå från åtta samhällsutmaningar. För att kommunen ska kunna möta dessa utmaningar behöver nämnderna beskriva vilka långsiktiga effekter som nämnden/kommunen står inför och hur vi vill och kan lösa dessa. De övergripande områdena är:

- ☞ **Sysselsättning/kompetensförsörjning**
- ☞ **Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö**
- ☞ **Utbildning**
- ☞ **Livsplats för alla generationer**
- ☞ **Infrastruktur**
- ☞ **Ekonomisk tillväxt**
- ☞ **Demokrati och mötesplatser**
- ☞ **Trygghet och inkludering**

Sysselsättning/kompetensförsörjning

Hylte har en stor utmaning jämfört med större kommuner och andra aktörer att attrahera vissa yrkeskategorier och måste använda de fördelar som finns i kampen om duktig och kompetent personal. De senaste åren har det blivit allt svårare att rekrytera och behålla i första hand specialisttjänster som ingenjörer, planarkitekter, projektledare m.fl. Att dessa kompetenser finns på plats är avgörande för att detaljplaner, exploateringsprojekt m.m. ska kunna verkställas i önskad omfattning.

Förvaltningen har under året lagt ner mycket tid och resurser på rekryteringar och det är viktigt att arbeta för att kommunen är en attraktiv arbetsgivare. Verktyg som distansarbete, flexibla arbetstider, digitala system är nödvändiga för att attrahera och behålla personal. Andra sätt att attrahera personal är möjligheten till traineetjänster och mentorskap. Även samverkan med andra kommuner är viktigt för att klara kompetensförsörjningen, särskilt vad gäller specialisttjänster.

Kompetensutveckling och/eller validering av befintlig personal i syfte att höja kompetensen och kvaliteten på utförda tjänster sker i viss omfattning idag men kan utvecklas ytterligare.

Samhällsbyggnadsnämnden har stora och komplicerade upphandlingar och det ställs stora krav på kontoret att leverera underlag inför upphandling enligt den process som upphandlingsenheten arbetar efter. Upphandling och avtalsuppföljning kräver specialistkompetens och nämnden ser att det finns behov av kompetensutveckling av förvaltningens personal i dessa frågor.

Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö

Det är en stor utmaning att klara kommunfullmäktiges mål avseende önskad befolkningsökning. Ett strategiskt markinnehav är avgörande för att kunna bedriva en aktiv bostadspolitik och skapa bostäder på attraktiva lägen. Ska kommunen styra inriktningen på bostadsbyggandet vad gäller upplåtelseformer, storlek på bostäder osv. är det viktigt att ha lämplig mark i beredskap för framtida markanvisningar för bostadsbyggande.

Allt fler väljer boendeort först och pendlar till sitt arbete snarare än att bosätta sig där arbetet finns vilket talar till Hyltes fördel. Fler och fler arbetsgivare erbjuder också möjlighet att arbeta på distans vilket ger en större frihet att välja boendeort. Medborgarnas förväntningar på sin boendeort ökar kraven på kommunen att erbjuda attraktiva bostäder med god service, till exempel goda pendlingsmöjligheter, bredband, kulturupplevelser och närhet till rekreation och naturupplevelser. Lokala företag är beroende av att människor vill bo och leva i kommunen. Kommunens attraktivitet blir därför allt viktigare för att garantera en god kompetensförsörjning såväl till kommunens organisation som till näringslivet.

Samhällsbyggnadsnämnden har de senaste åren intensifierat arbetet med förfallna fastigheter och ovårdade tomter och har ett ekonomiskt tillskott motsvarande en halv tjänst för detta. Arbetet med detta är omgärdat av en strikt lagstiftning och processen är lång innan det blir resultat. Vill man uppnå en attraktiv miljö inte minst i tätorterna är det viktigt att detta arbetet kan fortsätta minst i samma takt som idag.

Hylte kommun fick ett fantastiskt resultat i Insikts-mätningen 2022¹ och hamnade på andra plats i Sverige gällande bygglovshanteringen. För att fortsätta det goda arbetet och öka kvaliteten ännu mer finns det behov av att förstärka förvaltningen med en byggnadsinspektör med teknisk kompetens. Tjänsten kan finansieras inom förvaltningen genom ändrad rutin för finansiering av detaljplanerna så att planarkitekternas nedlagda arbete bärs av budgeten för respektive detaljplan.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för den fysiska miljön i form av gator och vägar, belysning, gång- och cykelbanor, lekplatser, badplatser osv. Merparten av felanmälningarna som kommer till gata-park rör belysning och beror på att nätet är gammalt och omodernt. Under våren har delar av nätet släckts ned på grund av stora säkerhetsbrister. Förnyelse av kommunens gatubelysningsnät pågår i den takt som resurserna tillåter och det finns ett stort investeringsbehov för att på sikt uppnå ett säkert och stabilt belysningsnät där rätt sträckor belyses på effektivaste sätt.

Samhällsbyggnadsnämnden har inte haft täckning i sin budget för de kraftigt ökade elpriserna de senaste åren och det råder fortfarande stor osäkerhet hur priserna utvecklas framöver. Effektiviseringen av gatubelysningsnätet är en del i att möta ökade kostnader men en stor del av nämndens elkostnader härrör från drift av VA-anläggningar som vatten- och avloppsreningsverk, tryckstegringsstationer m.m.

För att motverka försurningseffekterna i sjöar och vattendrag sker kontinuerlig kalkning. Den långsiktiga planeringen av kalkningen sker i samarbete mellan länsstyrelserna och kommunerna. Det upprättas länsvisa åtgärdsplaner där bland annat kalkningsobjekt, kalkmängder och provtagningsprogram beskrivs. Kommunen erhåller bidrag från länsstyrelsen för kalkningen men från och med 2024 minskar bidraget och kommunen måste själv finansiera en större andel om det ska vara möjligt att fortsätta med planerade åtgärder.

Utbildning

Samhällsbyggnadsnämnden ser kosten som en viktig del för att eleverna ska klara skoldagen och är en del i att skapa en attraktiv kommun. Kostenheten har utsett en måltidsutvecklare som har i uppdrag att driva kvalitetsarbete och utveckling av arbetsmetoder och måltidskvalitet för att öka kompetensen hos medarbetarna, planera och näringsberäkna måltider, delta i livsmedelsupphandlingar m.m.

Enheten vill utveckla både måltiden och upplevelsen kring denna i samverkan med skolan och omsorgen. Både yngre och äldre ska serveras näringsriktiga och smakfulla måltider som tillfredsställer alla sinnen och ger den energi som behövs för t.ex. en lång skoldag. Den senaste tidens osäkerhet kring tillgång på livsmedel och ökade kostnader för livsmedel påverkar dock menyerna och valfriheten i negativ riktning.

På Örnaskolan finns planer att fortsätta att servera skollunch genom t.ex. take-away för att fånga de elever som av olika anledningar ibland väljer bort skollunchen. Det har även tagits fram bra förslag på förändringar för att skapa en tryggare måltidsmiljö och en restaurangkänsla i matsalen. Andra idéer

¹ Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Undersökningen genomförs bland företagare som har haft ett ärende inom ett eller flera myndighetsområden. För Hyltes del mättes bygglov, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

som finns är att starta upp odling i mindre skala för att väcka elevernas intresse och engagemang för maten och i slutändan kunna servera egenodlade grönsaker m.m.

Livsplats för alla generationer

En hållbar samhällsutveckling är grundläggande för att det ska vara lockande för människor att flytta till en plats och vilja stanna kvar. Ingen vill bo på en plats där man känner sig otrygg eller utestängd, hur fin bostaden än är. För att en plats ska vara attraktiv måste den socialt hållbar. Vad som är en attraktiv livsplats varierar från person till person, men gemensamt är behovet av trygghet, tillit, öppenhet och tolerans. Platsens fysiska kvalité, hög kvalité på skolor och övrig välfärdsservice och också viktig. Dessutom behöver det finnas bostäder som passar olika behov och önskemål.

Infrastruktur

Gata-park

Med tanke på världsläget och skenande kostnader för bl.a. asfalt har den planerade inventeringen av kommunens vägnät skjutits upp. När det finns ett aktuellt underlag som visar på status och investeringsbehov behöver frågan om vilken standard kommunens vägar ska ha upp på agendan. Inom kommunen finns också ett stort nät av enskilda vägar som är av stor vikt för landsbygdens utveckling och där kommunen idag bidrar till underhållet i viss omfattning.

Skötsel av utemiljön i form av gräsklippning, plantering m.m. utförs idag både av samhällsbyggnadsnämnden och Hyltebostäder. Nämnden ska i samverkan med Hyltebostäder göra en översyn av hanteringen för att få till den mest kostnadseffektiva organisationen.

Region Halland, kommunerna och Trafikverket tog 2018-19 fram en Regional cykelplan för åren 2020-2029. Projekten i planen finansieras gemensamt av regionen och kommunerna och oftast är det Trafikverket som tar fram vägplan och bygger cykelvägen. För Hyltes del finns ett projekt utpekad – Hyltebruk längs Järnvägsgatan/Hässlehultsgatan – och Trafikverket har under 2023 kontaktat kommunen för genomförande av projektet som dock inte har någon finansiering av kommunens del.

VA-försörjning

Den fortsatta utvecklingen och förvaltningen av VA-anläggningen styrs i hög grad av den VA-plan som kommunfullmäktige beslutade om i februari 2022. De största investeringarna under de närmaste åren utöver reinvesteringar i VA-anläggningen är överföringsledning Hyltebruk – Landeryd, åtgärder för säkrare dricksvattenvattenförsörjning samt läkemedelsrening av avloppsvattnet.

Händelsen i Unnaryd hösten 2022 då dricksvattnet riskerade påverkan av kemikalie innebär att krisorganisationen och nödvattenplanen gick igång. Uppföljning av krisen visade att det finns ett behov av att se över vilken utrustning som kommunen behöver ha snabbt tillgänglig vid liknande händelser i framtiden.

Avfallsområdet

Inom avfallsområdet styrs verksamheten förutom av avfallsplanen också av de förändringar inom avfall och återvinning som beslutas om på central nivå. Från och med 1 januari 2024 tar kommunen över ansvaret för återvinningsstationerna från Förpackningsinsamlingen (FTI) som upphör som

organisation. FTI överlåter befintliga anläggningar och erbjuder kommunen att köpa behållarna som finns på plats den 31 december 2023.

Riksdagen har också beslutat att kommunerna senast år 2027 ska samla in förpackningar av t.ex. papper, plast och metall direkt vid fastigheten, så kallad fastighetsnära insamling. För Hyltes del innebär det senast år 2026 då avtalet med nuvarande entreprenör upphör den 31 december 2025. Kommunerna ska erhålla ekonomisk kompensation för insamling av förpackningar då det fortfarande är producenter som sätter förpackningar som på marknaden som ska betala men det är i dagsläget oklart hur stor denna ersättning blir.

Ekonomisk tillväxt

Samhällsbyggnadsnämnden och speciellt bygg- och miljöenheten har en koppling till näringslivet när det gäller detaljplaner, lovårenden, tillsynsärenden m.m. och har därmed en viktig roll för kommunens ekonomiska tillväxt. De senaste årens undersökningar visar att mycket fungerar mycket bra men det finns fortsatt utvecklingspotential i syfte att stödja företagen med en snabb och korrekt handläggning. Information på bl.a. hemsidan behöver förbättras och fler digitala tjänster införs.

Idag handläggs ansökningar m.m. gällande serverings- och tobakstillstånd inom bygg- och miljöenheten. Uppgifterna omfattar del av en tjänst och det är svårt att få kontinuitet i hanteringen vid vakanser, föräldradedighet m.m. Länsstyrelsen har också kritiserat kommunen för att inte tillräckliga resurser finns för uppdraget. Det är därför önskvärt att samverka med en annan kommun kring uppdraget.

Demokrati och mötesplatser

I översiktsplanen lyfts vikten av att utveckla allsidiga mötesplatser och trygga och välkomnande offentliga miljöer i syfte att förstärka tilliten och främja miljöer som inbjuder till delaktighet och underlättar för möten och samspel mellan människor. Kommunen ska arbeta för att bygga bort barriärer och strukturer som separerar och länka samman olika delar av tätorterna med varandra².

Det finns ett stort behov av fortsatt digitalisering och utveckling av e-tjänster inom nämndens område.

Trygghet och inkludering

En del i att vara en attraktiv kommun är att det finns ett medvetet och aktivt arbete kring trygghet. När det gäller den fysiska tryggheten kan den förbättras genom rätt belysning på rätt platser, att allmänna platser och grönytor inte får växa igen osv. Att skapa en god trafiksäkerhet är ett annat sätt att arbeta med trygghet t.ex. vad gäller säkra skolvägar. Nämnderna behöver samverka kring trygghetsskapande åtgärder och det måste tydligt framgå vem har ansvar för vad och vem som kan påverka.

En del i det trygghetsskapande arbetet är att fortsätta arbetet med förfallna fastigheter och ovärdade tomter. Ett samhälle där fastigheter tillåts förfalla och ibland även utgöra en direkt fara bidrar inte till bilden av ett tryggt och attraktivt samhälle.

² sid 57, Övergripande planeringsinriktning - Människor och livsmiljö, Hylte kommuns översiktsplan

Kommunens tillsynsverksamhet inom området miljö och hälsa bidrar till ökad trygghet för kommunens invånare. Det ska vara säkert att besöka restauranger, handla livsmedel m.m. och att företag tar hänsyn till människors hälsa och miljön i sin verksamhet. Behovsutredningen som ligger till grund för tillsynsplanen visar att nämnden inte har tillräckliga resurser för att utöva en korrekt tillsyn.